

Het heiligenboek

De ridderlijkheid van Joris van Cappadocië Tom Zwaenepoel

Oversommige heiligen is het niet eenvoudig om goede en vooral betrouwbare bronnen of levensbeschrijvingen te vinden. Soms vloeien geschiedenis en legende door elkaar of zijn er nauwelijks of geen historische gegevens beschikbaar. Een voorbeeld is de populaire heilige Joris. Volgens de legende stamt hij uit een christelijke familie en leeft hij in Cappadocië (Turkije). Zoals zijn vader is hij officier in het leger van keizer Diocletianus. Hij weigert een decreet op te volgen waarin de vervolging van christenen bevolen wordt en bestempelt zichzelf als christen. Joris overleeft het drinken van de gifbeker, het radbraken en een ketel met kokend water. Uiteindelijk wordt hij tot zwijnen gebracht door onthoofding.

De populairste legende over Joris vertelt over zijn gevecht met een draak die in een meer huist en de stad Silena met zijn giftige adem terroriseert. Dagelijks offeren de inwoners lammeren en nadien mensen om zijn honger te stillen. Als het lot op de dochter van de koning valt, belooft Joris aan de koning en het volk dat hij het monster zal doden op voorwaarde dat iedereen zich door hem laat dopen. Die dag bekeren 15.000 mensen zich. Het verslaan van de draak symboliseert de be-

kering van een heidens land of een heidense stad tot het christendom. De draak is een symbool van het kwaad, het gevaarlijke, zoals blijkt uit veel Egyptische, Babylonische, Indische, Japanse en Griekse mythen en Bijbelse verhalen (bijvoorbeeld Leviatan in het Oude Testament). Alleen de Chinezen zien in de draak een teken van het goede, van geluk. Het gevecht met de draak zet een archetypisch conflict in scène: de mythische strijd tussen goed en kwaad, leven en dood, licht en duisternis.

Joris is als ridder een held, een superster. Hij wordt afgebeeld als Romeinse soldaat met een lans die een draak doorboort. Zijn ridderlijkheid maakt de strijdbare martelaar tot patroon van de kruisvaarders (Richard Leeuwenhart) en patroon van de scouting (Lord Baden-Powell). In Joris zien de ridders van de kruistochten hun eigen ideaal gerealiseerd: de strijd tegen een oppermachtige vijand, het handelen voor het geloof in Christus, de verdediging van de zwakken. Vandaag accentueren de padvinders in hem meer de tegenstelling tussen goed en kwaad en ze zien in hem een voorbeeld hoe je trouw en met zuiver hart taken kunt vervullen. Joris overwint de chaos in de geordende wereld, de

hindernissen voor vrede en geluk. De monsters en draken zijn niet alleen de gevaren van de buitenwereld, maar ook het kwaad dat in ons groeit, zoals lafheid, profijt, macht en vernietigingsdrang. Ze zijn bewoners van de menselijke innerlijke wereld, het duistere deel in ons.

In de legende van de draak luidt de centrale vraag: hoe gaan we om met het kwaad? Het monster jaagt almaar meer angst aan, naarmate almaar meer mensen het dier vrezen. Door de draak macht over hun harten te geven gaan ze, zonder het te merken, steeds meer op hem lijken. Eerst offeren ze schapen, vervolgens kinderen en volwassenen die verloot worden. Angst verhindert elk verzet, elk medelijden. Wie gelooft, moet het gevecht met deze monsters aandurven en zich inzetten voor hun slachtoffers. Geloof betekent bevrijding. Bevrijd van angsten en onderdrukking kan de mens vrij worden voor God en de medemens. Hij wil ook vrij zijn van elke vorm van materiële binding. Daarom schenkt Joris de geschenken die hij uit dank van de koning gekregen heeft, aan de armen.

De legende eindigt met een feest. Joris verlaat de koningsstad, die hij opnieuw vrede geeft. Uit de bodem van de kerk die de

koning ter zijner ere heeft laten oprichten, ontspringt een bron. Ze is het symbool van een nieuw leven zonder angsten. Het lijkt paradoxaal: door wapengeweld komt vrede tot stand. Maar een rationeel mens weet dat de draak nog niet dood is. Aan het monster groeien nieuwe koppen, het kan voortdurend van gestalte veranderen. Overal ligt het op de loer en het droomt ervan de mens in zijn macht te hebben.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

19 september, 22.30 uur, VRT één. Voorlaatste aflevering van de vierdelige documentaire serie *Boudewijn. Naar het hart van de koning*. Vandaag *In de onmogelijkheid te regeren*, over de weigering in 1990 om de abortuswet te ondertekenen. Boudewijns geloof staat in deze aflevering centraal.

20 september, 22.30 uur, Canvas. *The Pianist*, oorlogsdrama van Roman Polanski uit 2002 naar de autobiografie van Władysław Szpilman (1911-2000) die dankzij een Chopinvertolking de nazi-gruwel en de Shoah overleeft.

21 september, 22.50 uur, Canvas. *Yo, también*, bekroond Spaans drama uit 2009 over Daniel, een jongeman met het downsyndroom die afstudeert aan de universiteit en in zijn eerste baan op vooroordelen stoot, maar ook van de liefde proeft. Acteur Pineda was in werkelijkheid ook de eerste Europeaan met het syndroom van Down ooit die een universitaire graad (in de educatieve psychologie) behaalde.

22 september, 13.55 uur, VRT één. *A King in New York*, komedie uit 1957 met Charlie Chaplin over een koning van een klein Europees land die na een revolutie strandt in New York.

De vrome kudde

Begrafenis Ingezonden door Armand De Somer

Jantje vult in de tuin een kuil op. De nieuwsgierige buurman leunt over het hek en vraagt:

– Wat doe je daar, Jantje?

– Ik begraaf mijn goudvis. Die is net gestorven.

– Wat erg. Maar is die kuil niet nogal groot voor een goudvis?

Jantje strijkt met zijn schepje de aarde glad en antwoordt:

– Ja, maar hij zat dan ook in uw kat.

Kostschool Ingezonden door Jan Umans

Vader tot zoon die op kostschool zit:

– En denk eraan, ik wil geen klachten meer horen!

Zoon:

– Komt in orde, ik zal het de directeur laten weten.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

fiducie verzet	ader (Lat.) werk- materiaal	Europeaan deel v.e. lichaam	sober	6	lofdicht handel
		8			
appel gespannen			golfterm seleen		
		2	Engelse titel opstootje		5 ver- handeling
zangnoot avond- feest		vogel	streek		
			4	genees- heer	niet parkeren achter
onver- standig	vlakke- maat	7	via		
			deel v.e. mast wiskundig getal		dinsdag
grond om boerderij een zekere			platina	3	lidwoord
		roofvogel			

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **DIETISTE**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---